

Opinie juridică privind posibilitatea computării privării de libertate într-un caz particular referitor la măsurile educative privative de libertate

Legal opinion on the possibility of deducting the duration of deprivation of liberty in a particular case regarding the custodial educational measures regulated by the Romanian Criminal Code

Mihai Dunea¹

Rezumat: Potrivit dispozițiilor cuprinse în art. 124 Cod penal român actual este reglementată prima (și cea mai ușoară) dintre măsurile educative privative de libertate aplicabile infractorului minor: internarea într-un centru educativ. În conformitate cu prevederile din alin. 3 al acestui articol, legiuitorul ordonează juridic o ipoteză particulară de pluralitate de infracțiuni (după caz, concurs de infracțiuni sau pluralitate *sui-generis* de infracțiuni) în care se poate afla infractorul minor care execută această măsură educativă. Este vorba despre situația în care, în cursul acestei executări, minorul fie este judecat (și apoi condamnat) pentru o infracțiune anterioară, concurentă cu aceea care a determinat internarea sa în centrul educativ, fie comite o nouă infracțiune. În aceste cazuri, legea stabilește, din punct de vedere sancționator, posibilitatea instanței de a opta pentru una din două variante posibile: fie se va menține măsura educativă deja dispusă anterior, a internării într-un centru educativ, prelungindu-se durata acesteia (dar fără a se putea depăși, astfel, maximul prevăzut de lege – 3 ani); fie se va înlocui această măsură educativă privativă de libertate cu aceea mai severă, a internării într-un centru de detenție. Spre deosebire, însă, de ipoteza (oarecum) similară reglementată în cuprinsul art. 125 C. pen., tot la alin. 3 (unde, în raport de cazul relativ asemănător al prelungirii duratei internării în centrul de detenție, pentru aceleași motive, se dispune expres computarea/deducerea din durata final stabilită a măsurii educative în cauză, a părții deja executate, anterior, din aceasta, ca urmare a aplicării sale inițiale pentru prima infracțiune definitiv judecată), legiuitorul nu prevede expres nimic, în art. 124 (alin. 3) C. pen., cu privire la computarea/deducerea perioadei de privare de libertate deja executată – prin internarea inițială în centrul educativ – din durata internării în centrul de detenție, dispusă în final (prin înlocuirea internării în centrul educativ) în considerarea întregii pluralități infracționale săvârșite de către infractorul minor. Prin urmare, existând posibilități de interpretare eterogenă a acestei situații, în lumina unor argumente pertinente (după un punct de vedere se poate susține necesitatea acestei computări, după un

---

¹ Lector univ. dr., Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, email: mihai.dunea@uaic.ro.

altul, dimpotrivă, imposibilitatea deducerii în cauză), problema de drept a ajuns să formeze obiectul unei sesizări a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile care să soluționeze juridic, în mod obligatoriu pentru instanțe, această controversă. Articolul de față reprezintă o prelucrare (pe alocuri, o dezvoltare, din rațiuni preponderent didactice – adresându-se și studenților, nu doar practicienilor) a opiniei juridice formulate ca răspuns la solicitarea de comunicare a unui punct de vedere avizat în această problemă, solicitare provenită de la (judecătorul raportor desemnat de) Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală din cadrul instanței supreme investit cu soluționarea acestei probleme de drept.

Cuvinte-cheie: măsuri educative privative de libertate: internare în centrul educativ/internare în centrul de detenție; computare/deducere a privării de libertate; interpretarea legii penale; interpretare strictă/interpretare extensivă/interpretare analogică *in bona partem*; concurs de infracțiuni în cazul infractorului minor/pluralitate *sui-generis* de infracțiuni.

Abstract: According to the provisions contained in art. 124 of the current Romanian Criminal Code, the legislator regulates the first (and easiest) of the custodial educational measures (educational measures consisting in the deprivation of liberty) applicable to the juvenile offender, represented by the internment in an educational center. In accordance with the provisions of par. 3 of this article, the law regulates a particular hypothesis of plurality of crimes (as the case may be, concurrent multiple offenses or the so-called *sui generis* plurality of crimes) that may exist with respect to the minor offender who executes this educational measure. We consider the situation in which, during this execution, the minor is either tried (and then convicted) for a previous offense, concurrent with the one that determined his internment, or commits a new offense. In these cases, the law establishes, from a sanctioning point of view, the possibility for the court to choose one of two possible options: either the educational measure already ordered (internment in an educational center) will be maintained, and its duration extended (but without being able to exceed, thus, the maximum provided by law – 3 years); or this educational measure (of deprivation of liberty in a educational center) will be replaced by the more severe one, that of internment in a detention center (regulated by article 125 of the Romanian Criminal Code). It should be noted that art. 125 par. 3 of the Romanian Criminal Code, in relation to the relatively similar case of the extension of the internment in a detention center, for the same reasons as those indicated in art. 124 par. 3, expressly prescribes the deduction from the established final duration of the educational measure in question, of the part already executed, previously, of it (as a result of its initial application for the first offense definitively tried). However, unlike this (somewhat) similar hypothesis, regulated by art. 125 par. 3 of the Romanian Criminal Code, the legislator does not expressly provide anything in art. 124 par. 3, regarding the deduction of the period of deprivation of liberty already executed as internment in the educational center, from the duration of the internment in the detention center finally ordered (by replacing the internment in the educational center) in consideration of the entire plurality of crimes committed by the juvenile offender. Therefore, as there are possibilities for heterogeneous interpretation of

this situation in the light of pertinent arguments (from one point of view one can argue the need for this deduction, from another, on the contrary, its impossibility), this legal issue has come to be the subject of a referral to the Panel of judges for resolving legal issues in criminal matters within the High Court of Cassation and Justice of Romania, in order to issue a preliminary ruling, mandatory for the courts, that would legally resolve this dispute. This article is a processing (in some places, a development) of the legal opinion formulated in response to the request to communicate an informed point of view on this issue.

Keywords: educational measures involving deprivation of liberty: internment in the educational center/internment in the detention center; deduction of deprivation of liberty; interpretation of criminal law; strict interpretation/extensive interpretation/analogical interpretation in bona partem; concurrent multiple offenses in the case of the minor offender/*sui generis* plurality of offenses.

Preliminarii

Prin Încheierea din 27 februarie 2020, pronunțată de Curtea de Apel București, secția a II-a penală, în dosarul nr. 678/74/2019, s-a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală² (în temeiul prevederilor art. 475 Cod procedură penală³), în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile (decizie obligatorie pentru instanțe) referitor la următoarea problemă de drept penal: dacă „În aplicarea dispozițiilor art. 124 alin. (3) Cod de procedură penală [*sic!*], în cazul înlocuirii măsurii educative a internării într-un centru educativ cu măsura internării într-un centru de detenție, fiind incidentă ipoteza concursului de infracțiuni, se scade din durata măsurii educative a internării într-un centru de detenție perioada executării măsurii educative a internării într-un centru educativ?”.

Această sesizare a fost înregistrată pe rolul Comp. DCD pen. – ÎCCJ, formând obiectul dosarului nr. 838/1/2020. La 20 martie 2020, la solicitarea judecătorului raportor numit în cauză (formulată în temeiul dispozițiilor art. 476 alin. 10 raportat art. 473 alin. 5 C. proc. pen.), s-a emis de către instanța supremă o adresă transmisă (și) către Facultatea de Drept a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, prin care se adresa rugămintea elaborării și comunicării (până la 23 aprilie 2020), de către specialiștii titulari în drept penal ai instituției ante-indicate, a unei opinii juridice avizate cu privire la această problemă de drept.

Materialul prezent reia, în esență (cu unele modificări/adaptări/circumstanțieri etc. – determinate de cadrul expunerii și de destinatarii în principal vizați aici), expunerea ideilor din această opinie juridică, elaborată/formulată de autorul articolului de față, ca răspuns la solicitarea instanței supreme.

De la început, se impune a se evidenția o necorelare existentă între sediul normativ al dispoziției legale vizate în cauză, așa cum a fost aceasta indicată în

---

² În continuare indicat sub forma: *Comp. DCD pen. – ÎCCJ*.

³ Codul de procedură penală al României (în continuare indicat sub forma: *C. proc. pen.*) este reprezentat de Legea nr. 135/2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I (în continuare indicat sub forma: *M. Of.*) nr. 486/2010.

partea finală a încheierii ante-menționate a Curții de Apel București (secția a II-a penală) și apoi preluată în adresa transmisă de instanța supremă (și) Facultății de Drept a Univ. „Al. I. Cuza” din Iași și sediul normativ în realitate vizat al problemei de drept. Astfel, după cum se poate constata din formularea chestiunii juridice, reprodusă anterior, interogația adresată pare a se referi la dispozițiile cuprinse în art. 124 alin. 3 C. proc. pen., deși, în realitate, sunt avute în vedere prevederile reglementate în art. 124 alin. 3 Cod penal⁴. Această concluzie se impune atât sub aspect logico-rațional, prin consultarea textelor legale cuprinse în art. 124 alin. (3) C. pen., respectiv C. proc. pen., cât și din parcurgerea cuprinsului încheierii din 27.02.2020 pronunțată de Curtea de Apel București – Secția a II-a penală, în dosarul nr. 678/74/2019 (prin care a fost sesizată instanța supremă), unde, deși în unele locuri este făcută referire (în mod eronat) la prevederile art. 124 alin. 3 C. proc. pen., în alte părți se indică, totuși (în mod corect), referirea la dispozițiile cuprinse în art. 124 alin. 3 C. pen.

Prin urmare, opinia juridică pe care am formulat-o și care este dezvoltată în continuare, în articolul prezent, va avea în vedere problema de drept (reformulată) care a reprezentat în realitate obiectul sesizării Comp. DCD. pen. – ÎCCJ, anume, dacă: „În aplicarea dispozițiilor art. 124 alin. (3) Cod penal, în cazul înlocuirii măsurii educative a internării într-un centru educativ cu măsura (educativă a) internării într-un centru de detenție, fiind incidentă ipoteza concursului de infracțiuni, se scade din durata măsurii educative a internării într-un centru de detenție perioada executării măsurii educative a internării într-un centru educativ?”.

Sediul normativ și conținutul problemei de drept

Pentru a fixa cu precizie cadrul problemei de referință, este de observat că art. 124 C. pen. reglementează sancțiunea penală⁵ privativă de libertate incidentă

⁴ Codul penal al României (în continuare indicat sub forma: C. pen.) este reprezentat de Legea nr. 286/2009, publicată în M. Of. nr. 510/2009.

⁵ Măsurile educative, ca sancțiuni de drept penal ce reprezintă (singurele) consecințe ale angajării răspunderii penale a unui infractor minor, pot fi denumite (precum pedepsele – în raport de infractorii majori și de persoanele juridice – și spre deosebire de măsurile de siguranță): *sancțiuni penale*. Deosebirile existente între acestea și pedepse (de pildă: scopul lor prioritar educativ/reeducativ și doar subsidiar represiv – a se vedea, în acest sens, dispozițiile cuprinse în art. 135 din Legea nr. 254/2013, privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, publicată în M. Of. nr. 514/2013, corelat cu dispozițiile art. 3 din același act normativ; împrejurarea că măsurile educative nu dau naștere interdicțiilor, decăderilor și incapacităților care decurg din condamnarea la o pedeapsă – art. 133 C. pen. – etc.) nu scad, sub acest aspect, realitatea potrivit căreia se poate afirma că măsurile educative constituie un echivalent sancționator specific al pedepselor în raport de infractorul minor la data comiterii faptei penale – prin urmare, preiau calificarea pedepselor de *sancțiuni penale*. În acest sens, a se vedea și: C. Mitrache, C. Mitrache, *Drept penal român. Partea generală*, ed. a 2-a, Editura Universul

în cazul infracțiunii/infracțiunilor⁶ comise de către un infractor minor, reprezentată de măsura educativă a internării într-un centru educativ. Aceasta este prima și cea mai puțin gravă dintre cele două măsuri educative privative de libertate reglementate *de lege lata* în materia răspunderii penale a infractorilor minori (cealaltă fiind reprezentată de internarea într-un centru de detenție – reglementată de art. 125 C. pen.), alături de cele patru măsuri educative neprivative de libertate a căror dispunere constituie regula în cazul sancționării infractorului minor (potrivit art. 114 C. pen.).

Conform dispozițiilor cuprinse în art. 124 alin. (3) C. pen., se are în vedere cazul special al unui infractor minor aflat într-o formă de pluralitate de infracțiuni (după caz: concurs de infracțiuni sau așa-numita – de către o parte a doctrinei – *pluralitate sui-generis*⁷ de infracțiuni, ca formă de pluralitate infracțională postcondamnatorie specifică infractorilor minori – caracterizată prin comiterea unei noi infracțiuni după aplicarea definitivă a unei măsuri educative), născută sau descoperită în timp ce acesta se afla deja în executarea măsurii educative privative de libertate a internării într-un centru educativ. Astfel, cele două ipoteze care sunt *conturate de textul legal* sunt:

a) *Ipoteza concursului de infracțiuni* – în timpul executării măsurii educative a internării într-un centru educativ, infractorul minor astfel sancționat (definitiv) este judecat și pentru o altă infracțiune, săvârșită anterior dispunerii definitive a internării în centrul educativ (pe care o execută), infracțiune concurentă cu aceea în considerarea căreia a fost definitiv sancționat deja (de regulă, este vorba despre descoperirea⁸ unei infracțiuni concurente în perioada executării măsurii educative

---

Juridic, 2016, p. 220; M. Udroi, *Drept penal. Partea generală. Noul Cod penal*, ed. a 2-a, Editura C.H.Beck, București, 2015, p. 450.

⁶ Conform art. 129 alin. 1 C. pen., legea stabilește regula potrivit căreia, în ipoteza comiterii mai multor infracțiuni, concurente, de către un infractor minor, urmează a se stabili și dispune (lua/aplica) o singură măsură educativă, ca echivalent al acestei pluralități de infracțiuni (regula), iar nu câte o măsură educativă distinctă pentru fiecare infracțiune concurentă în parte (care să fie, apoi, eventual contopite).

⁷ Legat de pluralitatea *sui-generis* de infracțiuni, a se vedea (printre altele): M.-I. Michinici, *Când (nu) există pluralitatea intermediară de infracțiuni? – specificul reglementării prevăzute de art. 44 alin. (1) Cod Penal – (I)*, Analele Științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, seria Științe Juridice, Tomul LXI, nr. I/2015, pp. 20 ș.u. (articolul poate fi consultat online, la adresa de internet: http://pub.law.uaic.ro/files/articole/2015/voli/2.1.2015_michinici.pdf – consultată la 30.04.2020); M.I. Mărculescu-Michinici, *Unele probleme identificate în materia reglementării pluralității de infracțiuni*, articol publicat online, în anul 2016, pe platforma www.universuljuridic.ro (<https://www.universuljuridic.ro/unele-probleme-identificate-materia-reglementarii-pluralitatii-de-infracțiuni/>); M.-I. Mărculescu-Michinici, M. Dunea, *Drept penal. Partea generală. Curs teoretic în domeniul licenței (I)*, Editura Hamangiu, București, 2017, pp. 777 ș.u.

⁸ Trebuie totuși evidențiat faptul că legea nu impune această condiție – ca infracțiunea concurentă ulterior judecată să fie descoperită după aplicarea definitivă a internării în centrul educativ pentru cealaltă infracțiune concurentă. Deși, adeseori, în practică,

în cauză, care a fost definitiv aplicată pentru o altă infracțiune, concurentă celei nou descoperite și judecate la acest moment).

b) *Ipoteza pluralității sui-generis de infracțiuni* – în timpul executării măsurii educative a internării într-un centru educativ, infractorul minor astfel sancționat (definitiv) comite o nouă infracțiune (un echivalent relativ, specific pentru cazul infractorul minor, a situațiilor de recidivă postcondamnatorie sau pluralitate intermediară, posibile însă doar în raport de infractorii majori sau de persoanele juridice – căci primul termen al acestora trebuind să conștie într-o condamnare la o pedeapsă, în condițiile legii, rezultă că aceste forme de pluralitate infracțională nu sunt apte de reținere în raport de infractorii minori).⁹

În considerarea nedistinctă a acestor două ipoteze, legiuitorul stabilește, potrivit art. 124 alin. (3) C. pen., posibilitatea instanței de a opta pentru una din *două soluții sancționatorii specifice* ale pluralității infracționale astfel născute sau relevate (deduse judecării):

---

acesta va fi cazul, ipoteza legală este în egală măsură incidentă și atunci când această infracțiune concurentă, a cărei judecată are loc după momentul evidențiat, fusese deja descoperită anterior acestei date. Spre exemplu, este posibil ca infracțiunile concurente să fi fost descoperite deodată, dar, în timp ce una nu ridică probleme în privința probatoriului administrat (poate este o infracțiune flagrantă, poate este o infracțiune în raport de care a operat instituția încheierii unui acord de recunoaștere a vinovăției – art. 478 ș.u. C. proc. pen. – sau procedura simplificată a judecării în cazul recunoașterii învinuirii – art. 374 ș.u. C. proc. pen. etc.), cealaltă necesită o durată prelungită a procesului penal. Pentru acest motiv este posibil să se fi dispus disjungerea cauzelor, pronunțându-se *condamnarea* la internare în centrul educativ pentru infracțiunea care a fost judecată mai întâi. Ulterior, judecându-se și rămânând definitivă și hotărârea de *condamnare* pentru cealaltă infracțiune concurentă, se va genera (tot) aplicarea dispozițiilor art. 124 alin. 3 C. pen. Sau: poate că infracțiunile concurente au fost judecate în paralel, de instanțe diferite, fără a se putea însă reuni cauzele (din diverse motive care țin de procedura penală). Drept urmare, chiar dacă instanța care a pronunțat prima hotărâre (prin care s-a dispus internarea în centrul educativ) știa, *de facto*, despre celălalt proces penal (despre cealaltă faptă de a cărei comitere fusese acuzat minorul), nu a existat posibilitatea oficială/formală de a se valorifica la data respectivă această informație. Trebuie avută în vedere, desigur, împrejurarea că prezumția de nevinovăție pentru cealaltă infracțiune concurentă nu fusese definitiv răsturnată încă, la acel moment. Menționăm, incidental, că optăm să ne raportăm la hotărârile definitive prin care se aplică măsuri educative, ca reprezentând *hotărâri de condamnare*. Facem precizarea în contextul în care chestiunea calificării lor astfel este discutabilă, legiuitorul însuși preferând, în numeroase exprimări normative, să evite această denumire prin raportare la respectivele hotărâri. Ne întemeiem opțiunea pe dispozițiile art. 396 C. proc. pen., care enumeră limitativ tipurile de hotărâri pe care le poate pronunța instanța pentru a pune capăt acțiunii penale – or, dintre acestea, niciuna nu poate fi incidentă în caz de aplicare a unei măsuri educative, decât hotărârea de condamnare!

⁹ A se vedea dispozițiile cuprinse în art. 41 și 44 C. pen. În acest sens: M.I. Mărculescu-Michinici, M. Dunea, *op. cit.*, p. 777.

1) *Menținerea măsurii educative inițial dispuse* – internarea în centrul educativ, *cu obligația prelungirii duratei acesteia*, dar *fără ca astfel să se depășească maximul (general) prevăzut de lege* pentru ea (3 ani, potrivit art. 124 alin. 2 C. pen.); practic, această obligație de prelungire nu va fi viabilă în ipoteza în care măsura educativă privativă de libertate a internării în centrul educativ a fost deja luată, inițial, pe durata ei maximă.¹⁰

2) *Înlocuirea măsurii educative inițial dispuse* – internarea în centrul educativ – *cu măsura educativă (privativă de libertate) mai severă: internarea în centrul de detenție.*

Determinarea/fixare precisă a problemei de drept

Este de observat că doar în raport de ultima soluție sancționatorie lăsată la alegerea instanței (opțiunea pentru *înlocuirea internării în centrul educativ cu*

---

¹⁰ În același sens, a se vedea și: C. Mitrache, C. Mitrache, *Drept penal român. Partea generală*, ed. a 2-a, Editura Universul Juridic, București, 2016, p. 440. Considerăm că este discutabil, în acest caz, dacă *imposibilitatea prelungirii* duratei internării în centrul educativ va produce ca *efect* fie: (a) *păstrarea posibilității instanței de a opta pentru soluția menținerii internării în centrul educativ*, dar *fără a îi mai putea prelungi*, însă, durata; sau: (b) *imposibilitatea instanței de a mai opta* pentru această rezolvare (menținerea, fără prelungire, a internării în centrul educativ), cu urmarea că singura *soluție posibilă*, într-o atare ipoteză (și interpretare) *va rămâne înlocuirea internării în centrul educativ cu internarea în centrul de detenție*. Practic, *se ridică problema dacă prelungirea duratei internării în centrul educativ*, atunci când instanța decide să mențină această măsură educativă, *este de esența procedurii* (fiind mereu obligatorie, cu urmarea că atunci când, obiectiv, nu se poate realiza, dispăre posibilitatea de a se opta pentru soluția menținerii acestei măsuri educative), *sau nu* (este obligatorie atunci când poate fi obiectiv asigurată, dar nu și atunci când acest lucru nu este posibil – fără ca astfel să se ajungă la imposibilitatea menținerii neprelungite a internării în centrul educativ și a imperativului înlocuirii acesteia cu internarea în centrul de detenție). Având în vedere (printre altele) că *procedura prevăzută în art. 124 alin. 3 C. pen. este în egală măsură reglementată și pentru cazul concursului de infracțiuni*, nu doar pentru acela al pluralității *sui-generis*, respectiv că *infracțiunea concurrentă nou judecată poate fi una de o gravitate redusă* (în sine, precum și comparativ cu infracțiunea concurrentă anterior judecată care a condus la dispunerea internării în centrul educativ), eventual o infracțiune din culpă (sau diverse alte cazuri care nu exprimă, *per se*, celeritate și pericolozitate infracțională sporită din partea infractorului minor în cauză), *alegem să opinăm, în chestiunea adiacentă aici surprinsă, pentru prima variantă*. Prin urmare, punctul nostru de vedere este că prelungirea internării în centrul educativ nu este de esența procedurii stabilite prin art. 124 alin. 3 C. pen., ea fiind obligatorie atunci când este obiectiv posibilă (dacă instanța a decis să opteze pentru menținerea acestei măsuri educative), dar fără a obliga neapărat la înlocuirea cu internarea în centrul de detenție atunci când internarea în centrul educativ, anterior aplicată, a fost dispusă din start pe durata sa maximă (3 ani). *În acest ultim caz, considerăm că instanța va putea opta între a menține internarea în centrul educativ, fără prelungire, sau a o înlocui cu internarea în centrul de detenție!* În același sens, a se vedea și: M. Udroi, *Drept penal. Partea generală. Noul Cod penal*, ed. a 2-a, Editura C. H. Beck, București, 2015, p. 475.

internarea în centrul de detenție), pentru ipotezele indicate de art. 124 alin. (3) C. pen. (judecarea, pe durata executării internării în centrul educativ, a unei infracțiuni concurente cu aceea pentru care s-a dispus această măsură educativă, sau comiterea, în același interval temporal, a unei noi infracțiuni, de către infractorul minor), se ridică problema de drept care constituie obiectul prezentului material.

Mai mult chiar, sesizarea instanței supreme și solicitarea venită din partea acesteia, de formulare a unei opinii juridice, are în vedere o sferă (formal) și mai restrânsă de cuprindere, raportându-se numai la această a doua soluție (aleasă de instanță), determinată de o premisă reprezentată doar de cazul judecării, în timpul executării internării în centrul educativ, a unei *infracțiuni concurente* cu aceea pentru care s-a dispus această internare (nu și ipoteza alternativă, a comiterii unei noi infracțiuni în cursul executării internării în centrul educativ, faptă penală generatoare a unei *pluralități sui-generis* de infracțiuni în sarcina infractorului minor).

Totuși, *credem că soluția de principiu nu poate să fie astfel scindată între cele două ipoteze*, deși este adevărat că pe fond ar putea exista motive/argumente care să susțină o asemenea pretenție.

Astfel, s-ar putea afirma că, de principiu, pluralitatea *sui-generis* de infracțiuni constituie o formă de pluralitate infracțională mai periculoasă decât concursul de infracțiuni, prin faptul că este postcondamnatorie (se comite o nouă infracțiune după ce infractorul – minor în acest caz la data comiterii primei infracțiuni – a fost deja judecat și condamnat definitiv, primind astfel, implicit, un puternic avertisment – *lato sensu* – cu privire la conduita sa și la consecințele acesteia). Practic, s-ar putea folosi aici (*mutatis mutandis*) același raționament care (în cazul infractorilor majori sau al persoanelor juridice) îndrituiește afirmația că recidiva (indiferent de forma ei), precum și (într-o mai mică măsură) pluralitatea intermediară, reprezintă forme de pluralitate infracțională mai grave (de regulă/de principiu) decât concursul de infracțiuni!

Prin urmare, din perspectiva acestui raționament, s-ar putea opina că s-ar impune o scindare a situațiilor/regulilor sancționatorii prevăzute *de lege lata* de art. 124 alin. 3 C. pen., în funcție de tipul pluralității infracționale emergente, care le atrage incidența: concurs sau pluralitate *sui-generis* de infracțiuni.

Pe de altă parte, oricât de seducătoare ar fi această perspectivă și (poate, dintr-un anumit unghi de abordare) oricât de echitabilă ar părea ea, *rămâne un fapt cert, obiectiv, acela potrivit căruia, la acest moment, nu există totuși o bază legală pentru a opera o atare distincție*. Din contra, legiuitorul a prevăzut expres, în cuprinsul art. 124 alin. 3 C. pen., cele două opțiuni/soluții sancționatorii ante-indicate ca fiind, în egală măsură, consecințe atât ale judecării unei infracțiuni concurente comise anterior, cât și ale comiterii unei noi infracțiuni (practic, în pluralitate *sui-generis*) în perioada internării într-un centru educativ. Prin urmare, *de facto*, instanța poate ține cont, la luarea deciziei sale (de a menține măsura educativă inițial dispusă, prelungindu-i durata – dacă mai este obiectiv posibil – fără a îi depăși maximul, sau de a o înlocui cu măsura educativă

privativă de libertate mai severă) și de acest aspect (dacă ipoteza care a declanșat aplicarea art. 124 alin. 3 C. pen. este una a concursului de infracțiuni sau a pluralității *sui-generis*); credem chiar că este indicat a se proceda astfel. Dar *nu înțelegem să afirmăm că în una din aceste două ipoteze instanța ar avea opțiuni distincte de acelea deschise de reținerea celeilalte premise.*

Așadar, deși problema de drept indicată (posibilitatea – obligativitatea, chiar – sau imposibilitatea deducerii perioadei internării în centrul educativ din internarea în centrul de detenție dispusă, potrivit art. 124 alin. 3 C. pen., prin înlocuirea internării în centrul de detenție) a fost, oficial, formulată astfel încât să vizeze doar ipoteza judecării unei infracțiuni concurente în cursul internării în centrul educativ, *apreciem că soluția de principiu trebuie să vizeze, ca posibilitate legală, și celălalt caz prevăzut de textul indicat: situația pluralității sui-generis de infracțiuni!*

Deducerea/computarea în cazul în care instanța optează, în aplicarea art. 124 alin. 3 C. pen., pentru menținerea (și prelungirea) internării în centrul educativ

Înainte de a trece la analiza propriu-zisă a problemei de drept principale a demersului de față, considerăm că se impune determinarea, cu titlu de *chestiune preliminară*, a unui alt aspect. Acesta este următorul: *dacă trebuie sau nu (dacă este sau nu posibil) a se efectua computarea/deducerea perioadei deja executate din măsura educativă privativă de libertate a internării în centrul educativ în situația în care, aplicând dispozițiile art. 124 alin. 3 C. pen., instanța ar opta pentru prima varianta posibilă, anume menținerea acestei măsuri educative și (obligatoriu atunci când este obiectiv posibil) prelungirea duratei acesteia, fără a i se depăși însă maximul legal.*

Această problemă, deși aparent excedentară față de chestiunea care a format obiectul sesizării instanței supreme în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea problemei de drept care a ocazionat și solicitarea/formularea punctului nostru de vedere (și care formează subiectul prezentului articol) reprezintă, în realitate, o *chestiune conexă*, de a cărei soluție vom lega (printre altele), după cum se va arăta în continuare, unul din argumentele prin care vom susține opinia final exprimată în problema de drept principală în cadrul de față.

Astfel, *pentru identitate de rațiune (a pari)* cu soluția la această variantă alternativă, legal deschisă instanței, în aplicarea art. 124 alin. 3 C. pen., *vom propune aceeași soluție și pentru situația privind posibila computare/deducere a perioadei internării într-un centru educativ din internarea în centrul de detenție care se poate dispune prin înlocuirea celei dintâi măsuri educative!*

În considerarea ipotezei pusă în discuție, apreciem că *reiese în mod logic, prin natura/firescul lucrurilor*, că dacă instanța ar opta pentru prima dintre soluțiile sancționatorii pe care legea i le pune la dispoziție în cuprinsul art. 124 alin. 3 C. pen. – anume: *menținerea măsurii educative inițial dispuse* (internarea în centrul educativ), *prelungind* durata acesteia, dar fără să depășească maximul

(general)¹¹ prevăzut de lege pentru ea – *perioada deja executată* (din măsura educativă privativă de libertate în cauză) *se va deduce/computa, în mod necesar, din durata aceleiași măsuri educative stabilite (prin prelungire) în final, pentru întreaga pluralitate de infracțiuni* comisă de infractorul minor.

Aceasta pentru că, în esență, *se menține aceeași măsură educativă dispusă inițial, care doar se prelungeste.*

În plus, *interdicția imperativă expresă a nedepășirii limitei maxime (de 3 ani) în urma acestei operațiuni de menținere și prelungire a internării în centrul educativ* împiedică formularea aprecierii potrivit căreia noua perioadă (finală) stabilită de instanță se va executa integral, de la data stabilirii sale, indiferent de durata deja executată anterior din aceeași măsură educativă, aplicată pentru o infracțiune concurentă (sau pentru infracțiunea ce reprezintă primul termen al pluralității *sui-generis* de infracțiuni). *Dispoziția se poate aprecia ca fiind respectată numai atunci când, prin menținerea și prelungirea măsurii educative a internării în centrul educativ, infractorul minor nu ar ajunge să execute, în fapt, în total, mai mult decât prevede legea ca fiind maximul (general) al acestei măsuri educative (3 ani).*

Or, *această limitare legală* a acestei soluții sancționatorii pentru care poate opta instanța, în ipoteza indicată, *nu se poate respecta în concret decât în măsura în care se ia în considerare, în raport de durata final stabilită (rezultantă) a internării în centrul educativ, a întregii perioade deja executate din aceeași măsură educativă, între momentul dispunerii sale definitive inițiale și momentul rămânerii definitive a hotărârii prin care s-a dispus menținerea și prelungirea acesteia, stabilindu-se durata finală a internării în centrul educativ, corespunzătoare întregii pluralități infracționale comise de respectivul infractor minor.* Acest procedeu reprezintă însăși *operațiunea de deducere/computare*, din durata final aplicată a acestei măsuri educative, a părții deja executate din aceeași măsură educativă, așa cum fusese aceasta inițial stabilită.

Spre exemplu: dacă minorul a fost condamnat inițial la 2 ani internare în centrul educativ pentru o infracțiune agravată de viol, iar după executarea unui an și 6 luni se pronunță o hotărâre de condamnare pentru o tâlhărie concurentă, instanța, dacă va menține măsura educativă a internării în centrul educativ și o va prelungi până la maximul de 3 ani, reiese că minorul va trebui să mai execute

¹¹ Evidențiem împrejurarea că *această măsură educativă nu cunoaște limite speciale, minimul și maximul prevăzute de lege* potrivit art. 124 alin. 2. C. pen. (1, respectiv 3 ani) *constituind limitele sale generale.* Situația este similară tuturor celorlalte măsuri educative – fără discuții în raport de cele neprivative de libertate, cu eventuale discuții raportat la internarea în centrul de detenție. Referitor la aceasta din urmă, în considerarea prevederilor cuprinse în art. 125 alin. 2 C. pen., s-ar putea discuta (dintr-o anumită perspectivă) despre limite generale (extremele celor două ipoteze acolo reglementate, anume: 2, respectiv 15 ani), precum și despre limite speciale (5 ani ar fi maximul special pentru prima situație – infracțiunea comisă este una pentru care legea prevede pedeapsa amenzii sau a închisorii mai mici de 20 de ani – respectiv minimul special pentru a doua ipoteză – infracțiunea comisă este sancționată legal cu închisoarea de 20 de ani sau mai mare, ori cu detențiunea pe viață).

efectiv doar diferența de 1 an și 6 luni, iar nu integral durata nou – și final – stabilită, de 3 ani, a internării în centrul educativ. Acreditarea soluției contrare ar conduce, în exemplul utilizat, la executarea efectivă, de către acest minor, a unei internări în centrul educativ pentru o durată de 4 ani și 6 luni, pentru un concurs de infracțiuni, ceea ce depășește maximul *general* al acestei măsuri educative și – oricum – nu ar fi fost posibil a se dispune dacă infracțiunile concurente ar fi fost judecate împreună. Or, *regula în cazul judecării separate a infracțiunilor concurente este că, de principiu, infractorului nu i se poate crea o situație mai gravă decât aceea în care s-ar fi găsit dacă toate infracțiunile ar fi fost judecate împreună/deodată, căci nu i se poate imputa împrejurarea acesta – că nu au fost descoperite și judecate deodată toate infracțiunile concurente).*

Reiese că, *în pofida faptului că operațiunea deducerii/computării nu este prevăzută expres de lege în acest caz* (iar legiuitorul nici nu face referire/trimitere expresă la aceasta¹²), totuși, *ea se impune în mod firesc, logic și natural*, fiind de neconceput respingerea/neaplicarea sa pe motivul inexistenței unei dispoziții legale explicite care să o consacre/care să facă trimitere la o dispoziție legală expresă aplicabilă, *mutatis mutandis*, prin analogie (cum ar fi – trimitere la dispozițiile cuprinse în art. 40 alin. 3 C. pen.).

Apreciem că *soluția astfel formulată își menține valabilitatea chiar în pofida comparației care poate fi realizată între dispozițiile cuprinse în art. 124 alin. 3 C. pen. și cele cuprinse în art. 125 alin. 3 C. pen.* Astfel, acest din urmă text dispune corespunzător ipotezelor și (parțial corespunzător) soluțiilor adoptate de legiuitor în cuprinsul art. 124 alin. 3 C. pen., dar prin raportare la măsura educativă privativă de libertate (mai gravă) a internării într-un centru de detenție. În măsura în care pe durata executării acestei măsuri educative, infractorul minor ar comite o nouă infracțiune sau ar fi judecat pentru o infracțiune anterioară, concurentă cu aceea pentru care i s-a aplicat inițial internarea în centrul de detenție, instanța urmează a (menține și) prelungi durata internării în centrul de detenție (soluție firească, din moment ce nu există o altă măsură educativă mai gravă care să poată fi dispusă în sancționarea infractorului minor intrat astfel în pluralitate infracțională). În acest caz, prevederea finală din art. 125 alin. 3 C. pen. dispune expres că din durata acestei măsuri educative (aceeași dispusă inițial – internarea în centrul de detenție – menținută și prelungită) „se scade perioada executată până la data hotărârii”.

---

¹² Afirmația are în vedere împrejurarea că dispozițiile art. 127 C. pen. – referitoare la calculul duratei măsurilor educative privative de libertate – dispun doar aplicarea corespunzătoare a prevederilor cuprinse în art. 71-73 C. pen. (inclusiv computarea/deducerea duratei măsurilor preventive privative de libertate din durata măsurii educative privative de libertate dispuse în final) fără a face trimitere și la aplicarea în mod corespunzător a prevederilor cuprinse în art. 40 alin. 3 C. pen. (computarea din pedeapsa rezultantă stabilită pentru un concurs de infracțiuni a părții deja executate anterior cu titlu de pedeapsă definitiv aplicată pentru una din infracțiunile concurente respective, judecată separat anterior).

Evidențiem că *în această materie nu considerăm a fi aplicabilă regula de interpretare per a contrario*, în privința textului de la art. 124 alin. 3 C. pen., comparat cu dispoziția de la art. 125 alin. 3 C. pen. Cu alte cuvinte, *nu considerăm că numai în raport de prelungirea internării în centrul de detenție*, unde legiuitorul a prevăzut aceasta în mod expres (iar nu și în raport de menținerea și prelungirea internării în centrul educativ, pentru motive similare), *se poate face computarea/deducerea din durata final stabilită a măsurii educative a perioadei deja executate anterior* din măsura educativă (de același fel) dispusă inițial (pentru infracțiunea concurentă mai întâi judecată definitiv, ori pentru aceea care reprezintă primul termen al pluralității *sui-generis* de infracțiuni).

Argumentele pentru această soluție au fost deja expuse (anterior) și se mențin neschimbate/neinfluențate (în opinia noastră) de potențiala întrebuintare a argumentului că, atunci când legiuitorul a vrut să opereze computarea din durata măsurii educative privative de libertate (finale), a duratei deja executate din aceeași măsură educativă (dispusă inițial pentru una din infracțiunile din structura pluralității de infracțiuni comise de infractorul minor), a prevăzut aceasta în mod expres (consecința fiind că în ipotezele în care nu a prevăzut-o expres – la art. 124 alin. 3 C. pen. – deducerea nu ar putea opera). *Un asemenea mod de interpretare nu doar că ar ignora identitatea de rațiune existentă între cele două ipoteze* (încalcând alte argumente și reguli de interpretare logico-rațională a legii, precum: *a pari* și *ubi eadem ratio, ibi idem jus*), *dar poate conduce în concret și la ipoteze inacceptabile și nelegale*, precum *executarea măsurii educative privative de libertate a internării în centrul educativ pe o perioadă care să depășească maximul general* (de 3 ani) stabilit de lege pentru aceasta, chiar și în ipoteza unui concurs de infracțiuni (în cazul căruia soluția legală este aplicarea unei singure măsuri educative – art. 129 alin. 1 C. pen. – desigur, între limitele abstracte reglementate prin lege pentru aceasta).

Totodată, eventualului argument că dispozițiile legii penale sunt de strictă interpretare și aplicare i se poate opune regula, general acceptată, a *admisibilității interpretării prin analogie a legii penale*, (mai ales) atunci că este când procedeu este realizat *in bona parte* (în avantajul celui acuzat), ceea ce, în mod evident, este cazul în ipoteza aici analizată¹³.

Deducerea/computarea în cazul în care instanța optează, în aplicarea art. 124 alin. 3 C. pen., pentru înlocuirea internării în centrul educativ cu internarea în centrul de detenție

Ajunși la *problema centrală* a articolului, indicăm, de la început că, *pentru identitate de rațiune* cu situația și soluția indicată anterior (și în considerarea

¹³ Este, fără dubiu, în interesul infractorului minor, condamnat la o măsură educativă privativă de libertate, ca durata pe care a executat-o deja din aceasta să fie dedusă din durata privării de libertate stabilită pentru măsura educativă dispusă ca sancțiune finală, rezultantă, pentru o pluralitate de infracțiuni comisă de respectivul infractor minor, pluralitate de infracțiuni în care este cuprinsă și infracțiunea în considerarea căreia i s-a aplicat măsura educativă privativă de libertate parțial executată deja.

argumentelor care o fundamentează) – anume: computarea din durata final dispusă a măsurii educative a internării în centrul educativ a perioadei deja executate din această măsură educativă, în cazul în care, potrivit art. 124 alin. 3 C. pen., instanța a menținut și prelungit sancțiunea penală în cauză – *apreciem că se impune o identitate de tratament și în ipoteza alternativă în care instanța ar opta pentru cealaltă soluție sancționatorie permisă de lege, anume: înlocuirea internării în centrul educativ cu internarea în centrul de detenție. Așadar, și în acest din urmă caz, în opinia noastră, trebuie să opereze computarea/deducerea perioadei deja executate prin internarea inițială în centrul educativ, din perioada de internare în centrul de detenție, stabilită de instanță, în final, prin înlocuirea primei măsuri educative dispuse, cu cealaltă, mai severă.*

În caz contrar, există riscul de a se ajunge la soluții profund inechitabile, nelegale și chiar aberante, după cum vom indica (selectiv) în continuare (or: ubi cessat ratio, ibi cessat lex!).

1) În primul rând, o potențială problemă care ar decurge din adoptarea soluției nededucerii din internarea în centrul de detenție a perioadei de internare în centrul educativ deja executată, în cazul aplicării art. 124 alin. 3 C. pen., ar fi posibilitatea de a se ajunge la executarea, de către infractorul minor, pentru un concurs de infracțiuni (sau o pluralitate sui-generis de infracțiuni) comis(e), a unei privări de libertate (cu titlu de măsură educativă) superioară maximului permis de lege.

Astfel, spre exemplu, dacă minorul a executat deja 1 an de internare în centrul educativ, după care, pentru o infracțiune concurentă (extrem de gravă), nou judecată, i s-ar aplica (în condițiile legii) maximul internării în centrul de detenție (15 ani) prin înlocuirea internării în centrul educativ cu internarea în centrul de detenție (art. 124 alin. 3 C. pen.), lipsa computării anului de privare de libertate deja executată ca internare în centrul educativ ar conduce la executarea integrală a celor 15 ani de internare în centrul de detenție, după momentul rămânerii definitive a hotărârii prin care s-a făcut aplicarea art. 124 alin. 3 C. pen. Or, *per total*, aceasta ar conduce la o privare de libertate a infractorului minor în cauză pentru o perioadă de 16 ani, cu titlu de măsură educativă, ceea ce este nu doar inechitabil, dar și nelegal (legea nu prevede în nicio împrejurare o măsură educativă care să implice mai mult de 15 ani privare de libertate, acesta fiind maximul *general* al celei mai severe măsuri educative reglementate *de lege lata* în România) – mai ales dacă avem în vedere ipoteza concursului de infracțiuni.

2) În al doilea rând, soluția (pe care nu o susținem) a lipsei posibilității (de fapt, a obligativității) deducerii din durata internării în centrul de detenție, în cazul aplicării art. 124 alin. 3 C. pen., a perioadei deja executate de internare în centrul educativ (prin înlocuirea căreia s-a stabilit internarea în centrul de detenție) ar produce o lipsită de sens (și inechitabilă) absență de simetrie în raport de ipoteza în care instanța ar opta nu pentru înlocuirea internării în centrul educativ cu internarea în centrul de detenție, ci pentru soluția alternativă a menținerii și prelungirii internării în centrul educativ. Pentru această din urmă ipoteză am argumentat

anterior că susținem soluția computării/deducerii din perioada final stabilită a internării în centrul educativ a perioadei deja executate din aceeași măsură educativă, aplicată inițial pentru prima infracțiune judecată din structura pluralității de infracțiuni comise de respectivul infractor minor, ca fiind soluția firească, ce se impune prin natura lucrurilor.

3) În al treilea rând, *acreditarea ideii că nu este posibilă computarea în ipoteza analizată, ridică serioase incongruențe logice*, cu implicații legale și de echitate, *prin raportare la imperativul deducerii duratei măsurilor preventive privative de libertate din durata final stabilită a unei măsuri educative privative de libertate.*

Astfel, potrivit dispoziției cuprinse în art. 127 C. pen., legiuitorul penal actual a dispus expres că și în cazul aplicării unei măsuri educative privative de libertate se aplică (*mutatis mutandis*) prevederile inserate în art. 71-73 C. pen.¹⁴ Printre acestea se numără (și se aplică, așadar) și cele cuprinse în art. 72 C. pen., privind deducerea duratei măsurilor preventive privative de libertate din sancțiunea penală dispusă definitiv. Motivul acestei firești decizii a legiuitorului constă, printre altele, în a nu se ajunge la ipoteza în care infractorul condamnat să execute, în total, o durată mai mare de privare de libertate decât aceea dispusă definitiv de instanță cu titlu de sancțiune penală (pentru o unitate infracțională, sau ca sancțiune rezultantă pentru una dintre formele pluralității de infracțiuni). Este vizată atât nedepășirea duratei concrete a sancțiunii penale stabilite în concret, cât și (implicit) nedepășirea, astfel, a limitei maxime a tipului de sancțiune în cauză (mai ales dacă ne raportăm la maximul general).

Or, *ar fi complet absurd a se afirma respectarea acestei reguli în raport de o sancțiune penală rezultantă* (a unui concurs de infracțiuni, printre altele), *prin raportare la cazul măsurilor preventive privative de libertate, dar nu și prin raportare la ipoteza unei perioade de privare de libertate deja executată anterior, însă cu titlu de sancțiune penală definitiv aplicată pentru una dintre infracțiunile componente ale respectivei forme de pluralitate de infracțiuni.* Aceasta mai ales în condițiile în care natura juridică a unei asemenea executări (ca măsură educativă) este mai accentuată decât aceea a executării unor simple măsuri preventive privative de libertate (căci în primul caz este vorba despre o privare de libertate dispusă după răsturnarea prezumției de nevinovăție, iar nu temporar, doar pentru asigurarea desfășurării în bune condiții a procesului penal, față de o persoană care beneficiază, încă, la respectivul moment, de acea prezumție constituțională de nevinovăție).

Practic, avem în vedere aici argumentul de interpretare legală: *a fortiori*. Dacă durata măsurilor preventive privative de libertate se deduce din durata internării în centrul de detenție dispusă, în baza art. 124 alin. 3 C. pen., prin înlocuirea internării în centrul educativ (date fiind ipotezele aceluși text legal), *cu atât*

¹⁴ A se vedea și: C. Bulai, B.N. Bulai, *Comentariu* în: G. Antoniu, T. Toader (coordonatori) ș.a., *Explicațiile noului Cod penal. Vol. II (art. 53-187)*, Editura Universul Juridic, București, 2015, p. 369 (și bibliografia acolo indicată).

mai mult se impune aceeași soluție (computarea) prin raportare la perioada de privare de libertate executată deja cu titlu de măsură educativă privativă de libertate (a internării în centrul educativ).

4) În plus, avem în vedere și faptul că, *prin adoptarea soluției contrare, s-ar ajunge la crearea unei situații mai nefavorabile/mai drastice minorului infractor aflat în această ipoteză (infracțiuni concurente judecate separat, pentru care s-a aplicat și executat deja o parte dintr-o sancțiune penală privativă de libertate, înainte de pronunțarea hotărârii definitive finale vizând întreaga pluralitate de infracțiuni comisă), prin comparație cu situația similară a unui infractor major.*

Astfel, *majorului* care a fost condamnat la o pedeapsă privativă de libertate parțial executată, pentru o infracțiune concurentă, înainte de a fi condamnat definitiv pentru încă o infracțiune concurentă – așadar, înainte de a i se stabili pedeapsa rezultantă – *i se vor aplica dispozițiile exprese cuprinse în art. 40 alin. 3 C. pen.* Potrivit acestora, din pedeapsa rezultantă final dispusă i se va computa ceea ce a executat deja din pedeapsa definitiv aplicată doar pentru una din infracțiunile concurente (sau, eventual, dintr-o rezultantă parțială).

Or, *este notoriu faptul că legiitorul penal a urmărit, pentru infractorii minori, instituirea unui regim sancționator specific, diferențiat (în principiu) în sensul instituirii unui grad de severitate mai scăzut față de regimul sancționator incident în cazul infractorilor majori.* Inclusiv Curtea Constituțională a statuat constant în acest sens, cenzurând în trecut texte legale (sau interpretări ale acestora) care încălcau această regulă, conducând (în anumite ipoteze) la o situație mai drastică în cazul infractorilor minori, prin comparație cu situațiile similare (și soluționarea acestora) vizându-i pe infractorii majori.¹⁵

---

¹⁵ De pildă, se poate face referire, în acest punct, la Decizia nr. 601/2018 a Curții Constituționale (publicată în M. Of. nr. 1057/2018), prin care a fost admisă excepția de neconstituționalitate referitoare la dispozițiile cuprinse în art. 129 alin. 2 lit. b) C. pen., constatându-se că sintagma „*cel puțin*” din cuprinsul acestora este neconstituțională. Printre motivele principale ale acestei decizii, instanța de contencios constituțional a avut în vedere tocmai faptul că prevederea legală în cauză conducea/putea conduce la crearea unei situații juridice mai drastice în sarcina unui infractor minor care comitea (în anumite condiții/împrejurări) un concurs de infracțiuni, prin comparație cu situația juridică (în împrejurări similare) în care s-ar fi găsit un infractor major. Astfel, conform statuărilor Curții Constituționale (paragraful nr. 20 din decizie), s-a arătat că „(...) persoanele care săvârșesc fapte prevăzute de legea penală [sic!] înainte de a fi împlinit vârsta de 18 ani beneficiază de un regim sancționator mai blând, în comparație cu cele care săvârșesc fapte similare după împlinirea majoratului, acesta fiind reglementat, conform politicii penale a statului, drept consecință a particularităților psihologice specifice vârstei minorității” (evidențierea textului aparține Curții Constituționale; remarcăm doar că referirea pe deplin corectă la activitatea vizată ar consta în calificarea acesteia drept *infracțiune*, iar nu simplă *faptă prevăzută de legea penală*...). De asemenea, în continuare (paragraful nr. 23 din decizie), magistrații instanței de contencios constituțional au statuat că: „(...) reglementarea în privința inculpaților la care face referire textul criticat [art. 129 alin. 2 lit. b) C. pen. – prin

Adoptarea soluției opuse celei pe care o susținem ar nesocoti această axiomă a reglementării penale actuale, creând premisele pentru o ipoteză particulară în care situația unui infractor minor ar fi mai drastică decât aceea a unui major aflat într-o ipoteză similară, ceea ce nu a fost în dorința legiuitorului.

Practic, lipsa unei dispoziții legale exprese în materie nu ar trebui să conducă la interpretarea rigidă a imposibilității computării în cazul în care, potrivit art. 124 alin. 3 C. pen., instanța înlocuiește internarea în centrul educativ cu internarea în centrul de detenție, căci o asemenea soluție ar respecta (doar) aparent o „literă” (de fapt, inexistentă) a legii, în detrimentul unei evidente soluții (opuse) formulate „în spiritul” legii.

5) În continuarea argumentului care vizează comparația dintre infractorul minor (sanționat prin măsuri educative) și acela major (sanționat prin pedeapsă), este de evidențiat faptul că *deducerea ar opera* (fără discuții) *în ipoteza similară în care s-ar afla majorul*. Ipoteza similară pe care o avem în vedere este aceea în care pentru o infracțiune concurentă, majorul a fost sancționat definitiv cu închisoarea, iar după ce a executat o parte din aceasta, se judecă o altă infracțiune concurentă, pentru care i se aplică detențiunea pe viață (pedeapsa privativă de libertate mai drastică), sancțiunea rezultantă fiind detențiunea pe viață – art. 39 alin. 1 lit. a) C. pen.

În această ipoteză, o parte a doctrinei evidențiază, în mod corect, că, deși aparent nu operează o deducere a perioadei privării de libertate executate cu titlu de închisoare din pedeapsa detențiunii pe viață (care este o pedeapsă pe durată nedeterminată), totuși, în realitate, această computare operează, pentru folosul a diverse alte operațiuni juridice. Spre exemplu, ea este utilă pentru a se determina momentul după care se va putea solicita liberarea condiționată a infractorului astfel condamnat.¹⁶

---

urmare, este vorba despre inculpații minori] a unui regim sancționator mai aspru (...) în comparație cu cel stabilit pentru persoanele care comit două infracțiuni concurente după împlinirea majoratului, apare ca fiind discriminatorie, întrucât creează pentru cea dintâi categorie de persoane, care comit fapte prevăzute de legea penală în condițiile unui discernământ în formă, o situație mai grea (...) decât cea creată pentru persoanele care, săvârșind faptele de natură penală după împlinirea vârstei de 18 ani, în condițiile existenței discernământului (...)”. Or, suntem de părere că această statuare se poate aplica *mutatis mutandis* și pentru ipoteza în care s-ar interpreta că, în urma incidenței dispozițiilor art. 124 alin. 3 C. pen., din durata măsurii educative a internării în centrul de detenție nu se va (putea) computa/deduce durata de privare de libertate deja executată în cadrul măsurii educative a internării într-un centru educativ (prin a cărei înlocuire s-a aplicat ulterior internarea în centrul de detenție), dispusă pentru o infracțiune concurentă anterior judecată.

¹⁶ Astfel, conform art. 99 alin. 1 lit. a) C. pen., o primă condiție necesară a fi verificată pentru a exista vocația la liberare condiționată în cazul unui condamnat la detențiune pe viață este ca acesta să fie executat efectiv 20 de ani de privare de libertate. Or, în această perioadă se va calcula atât durata executării propriu-zise cu titlu de detențiune pe viață, cât și durata pe care s-au executat măsuri preventive privative de libertate,

Or, ipoteza aceasta este similară cu aceea analizată de noi: în ambele cazuri, infractorul care a comis un (de exemplu) concurs de infracțiuni este întâi judecat și supus executării unei sancțiuni penale privative de libertate mai ușoare, doar pentru una dintre infracțiunile concurente, iar ulterior este judecat și pentru o altă infracțiune concurentă, stabilindu-se ca rezultată pentru pluralitatea de infracțiuni comise o sancțiune privativă de libertate mai severă, din care se impune a se deduce partea de privare de libertate executată atât cu titlu de măsură preventivă privativă de libertate, cât și cu titlu de executare a sancțiunii penale (mai ușoare) definitiv aplicate inițial.

Reiterăm aprecierea că identitatea de rațiune impune (măcar) același tratament și în cazul infractorului minor, ca și acela aplicabil majorilor, în niciun caz un tratament mai sever, cu excepția (eventual) a cazurilor în care ar exista o dispoziție legală expresă în acest sens (ceea ce în speță nu este cazul – legea nu interzice expres în niciun text computarea din durata internării în centrul de detenție dispusă în aplicarea art. 124 alin. 3 C. pen. a perioadei deja executate în internarea inițială în centrul educativ).

6) În acest context, reiterăm și evidențiem și faptul că soluția pe care o propunem poate fi susținută (și) în considerarea conceptului de interpretare analogică in bona partem (general admisă în doctrina penală), prin raportare la prevederile cuprinse în art. 125 alin. 3 C. pen. și (respectiv) art. 40 alin. 3 C. pen.

7) Legat de dispozițiile art. 127 C. pen. și de aplicarea corespunzătoare a dispozițiilor de computare și prin raportare la măsurile educative privative de libertate, evidențiem și trimiterea care se face de către legiuitor la art. 73 C. pen., vizând deducerea privării de libertate executată în afara țării.

Astfel, din durata unei măsuri educative privative de libertate dispuse în România în sarcina unui infractor minor (indiferent de principiul de aplicare în spațiu a legii penale române potrivit căruia a fost acesta judecat – după caz: teritorialitatea, personalitatea, realitatea sau universalitatea) urmează a se computa, după caz, durata unei eventuale măsuri preventive privative de libertate sau a unei măsuri educative privative de libertate dispuse pentru aceeași persoană și pentru aceeași infracțiune de către o instanță străină (a cărei hotărâre este recunoscută în România).

Or, în opinia noastră este absurd și discriminatoriu ca durata deja executată a unei măsuri educative privative de libertate executată în străinătate (care poate fi doar parțial echivalentă cu măsurile educative privative de libertate reglementate de legiuitorul român) să se deducă din durata unei măsuri educative privative de libertate aplicată în România, fără ca același tratament să se aplice, însă, în cazul în

---

precum și (cu atât mai mult față de ultima apreciere) durata eventual executată cu titlu de pedeapsă cu închisoarea pentru o infracțiune (de exemplu) concurentă cu aceea pentru care, ulterior, prin judecare separată, i s-a aplicat detențiunea pe viață. În acest sens a se vedea (spre exemplu): F. Streteanu, D. Nițu, *Drept penal. Partea generală. Curs universitar*, vol. II, Editura Universul Juridic, București, 2018, pp. 362-363.

care, potrivit art. 124 alin. 3 C. pen., instanța ar înlocui internarea în centrul educativ (execută în România) cu internarea în centrul de detenție.

8) Este de observat, de altfel, că *legiitorul a admis uneori expres* (chiar și măcar în parte) *computarea duratei unei măsuri educative din durata pe care s-a dispus executarea unei alte măsuri educative*, sau chiar din durata unei pedepse, ori invers. Avem în vedere, spre *exemplu*:

a) Dispozițiile cuprinse în *art. 129 alin. 3 C. pen.* (potențial incidente chiar și în caz de concurs de infracțiuni). Astfel, dacă un infractor a comis o infracțiune în timpul minorității (pentru care i se stabilește o măsură educativă), iar alta (concurrentă sau în pluralitate *sui-generis* de infracțiuni) după ce a devenit major (pentru care i se va stabili o pedeapsă), atunci când atât măsura educativă cât și pedeapsa sunt privative de libertate (prima fiind, după caz: internarea în centrul educativ sau de detenție, iar a doua închisoarea), după aplicarea dispozițiilor art. 129 alin. 2 lit. b) C. pen. și dispunerea executării pedepsei, majorate (ca echivalent al neexecutării distincte a măsurii educative), din durata pedepsei astfel stabilite se va computa privarea de libertate deja executată (cu titlu de măsură educativă) din momentul săvârșirii infracțiunii comise după majorat.

b) Dispozițiile cuprinse în *art. 19 din Legea nr. 187/2012* (de punere în aplicare a Codului penal actual). Potrivit acestora, la data intrării în vigoare a Codului penal actual, măsurile educative constând în internare în centrul de reeducare, aplicate potrivit fostului Cod penal, s-au înlocuit cu măsura educativă a internării într-un centru educativ. Conform alin. 2 al acestui articol, „Perioada executată din măsura educativă a internării în centrul de reeducare, precum și durata reținerii și arestării preventive se consideră ca parte executată din durata măsurii educative a internării în centrul educativ”.

c) Dispozițiile cuprinse în *art. 20 din Legea nr. 187/2012* (de punere în aplicare a Codului penal actual). Potrivit acestora, la data intrării în vigoare a Codului penal actual, pedepsele cu închisoarea, aplicate infractorilor minori potrivit fostului Cod penal, s-au înlocuit cu măsura educativă a internării într-un centru de detenție. Conform alin. 4 al acestui articol, „Perioada executată din pedeapsa închisorii, precum și durata reținerii și arestării preventive se consideră ca parte executată din durata măsurii educative a internării în centrul educativ”.

Așadar, *aceste dispoziții dovedesc împrejurarea că, în viziunea de reglementare a legiitorului nostru penal, deducerea duratei unei măsuri educative privative de libertate dintr-o alta, ba chiar a unei măsuri educative privative de libertate dintr-o altă sancțiune penală privativă de libertate – pedeapsa – sau invers (a unei pedepse dintr-o măsură educativă), constituie un procedeu posibil și acceptabil*. Or, în aprecierea noastră, *nu există, pe fond, rațiuni care să conducă la această soluție doar în unele ipoteze* (precum cele vizate de reglementările indicate mai sus), *dar nu și în altele* (precum aceea a înlocuirii măsurii educative a internării în centrul educativ cu internarea în centrul de detenție, în situațiile și potrivit aplicării art. 124 alin. 3 C. pen.), *mai ales în ipoteza de analiză a infracțiunilor concurente*.

Suntem de părere că *o altă viziune*, în măsura în care ar fi impusă ca soluție instanțelor de judecată, prin jurisprudența obligatorie a Înaltei Curți de Casație și Justiție, *ar putea vulnerabiliza în mod real poziția internațională a statului român, expunându-l (de pildă) la posibile condamnări viitoare în fața Curții Europene a Drepturilor Omului!*

9) Evidențiem că, din perspectiva noastră, *sub nicio formă nu poate fi avută în vedere, în chestiunea analizată, problema de drept și soluția impusă acesteia prin Decizia nr. 2/2016, pronunțată (ca hotărâre prealabilă) de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală al instanței supreme* (publicată în M. Of. nr. 192/2016).¹⁷ Prin respectiva hotărâre s-a stabilit (ca soluție de jurisprudență obligatorie), că „în ipoteza infracțiunilor concurente săvârșite în timpul minorității, judecate separat, durata măsurii educative *neprivative* de libertate, dispusă pentru o infracțiune concurentă și executată, nu se scade din durata măsurii educative *neprivative* sau *privative* de libertate, dar va fi avută în vedere la alegerea și stabilirea sancțiunii conform art. 129 alin. (1) din Codul penal” (*evidențierea din text ne aparține*).

Reiese, fără dubiu și cu puterea evidenței, că *respectiva decizie vizează doar ipoteza necomputării duratei deja executate dintr-o măsură educativă neprivativă de libertate dispusă pentru o infracțiune concurentă, din durata măsurii educative rezultante* (*neprivative* sau *privative* de libertate) dispusă ulterior, în considerarea întregii pluralități infracționale (concurș de infracțiuni) reținute în sarcina infractorului minor. După cum se evidențiază și în cuprinsul acestei hotărâri prealabile, *unul dintre principalele motive care au fundamentat această soluția a fost eterogenitatea măsurilor educative neprivative de libertate*, diferențele obiective existe între acestea (unele față de altele), precum și între (oricare dintre) acestea și măsurile educative *privative* de libertate. Aceste aspecte fac practic imposibil computarea duratei deja executate din una dintre ele, din durata unei alteia, dispusă ulterior ca măsură educativă pentru întregul concurs de infracțiuni.

Or, *este evident că această premisă și această problemă nu se ridică în situația analizată în analiza prezentă*. Din contra, în acest caz este vorba despre măsurile

---

¹⁷ Eventual, raportarea la această decizie, în contextul de față, ar putea fi făcută potrivit argumentului de interpretare logică *per a contrario*: s-ar putea afirma că dacă s-a stabilit expres doar că durata unei măsurii educative *neprivative* de libertate deja executate nu se poate deduce din durata măsurii educative – *neprivative* sau *privative* de libertate – rezultante, dispuse în final pentru toate infracțiunile concurente (inclusiv aceea care a generat măsura educativă *neprivativă* de libertate deja executată), reiese că în cazul executării integrale sau parțiale a unei măsurii educative *privative* de libertate, durata acesteia va urma să fie dedusă din durata măsurii educative – neapărat tot *privative* de libertate – care se va stabili în final, pentru întreaga pluralitate de infracțiuni comisă de infractorul minor respectiv). Totuși, credem că o asemenea interpretare (și fundamentarea soluției – corecte, pe fond – pe care o susține) ar fi forțată, în contextul în care în Decizia respectivă nu s-a avut în vedere deloc, prin sesizare, ipoteza măsurilor educative *privative* de libertate.

educative privative de libertate, a căror executare implică, în esență, același aspect: *privarea de libertate a minorului, în condițiile supunerii acestuia, pe durata executării, la programe de pregătire școlară și calificare profesională potrivit aptitudinilor acestuia, precum și la programe de reintegrare socială* (definiția legală din art. 124 alin. 1 și art. 125 alin. 1 C. pen. nu cuprinde deosebiri în aspecte esențiale).

Desigur, există și deosebiri între cele două măsuri educative privative de libertate, care justifică reglementarea lor separată (art. 124 și 125 Cod penal) și care impun și distincții referitoare la organizarea executării acestora (potrivit Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal). Dar, în opinia noastră, aceste deosebiri nu alterează esența ireductibilă potrivit căreia cele două măsuri educative privative de libertate sunt mai mult similare decât distincte, ne reprezentând sub nicio formă gradul de eterogenitate și deosebirile specifice măsurilor educative neprivative de libertate (unele față de celelalte).

Aspectul este susținut atât de similitudinile dintre dispozițiile art. 124 și 125 Cod penal, cât și de împrejurarea că numeroase dispoziții din Titlul V al Legii nr. 254/2013 se raportează în egală măsură la internarea în centrul educativ și la internarea în centrul de detenție. Practic, *numărul prevederilor legale care le reglementează pe acestea separat este inferior numărului dispozițiilor legale care se referă la ambele, iar textele care instituie diverse deosebiri între acestea nu le perturbă, astfel, în mod profund, esența comună.*

Prin urmare, credem că *putem afirma că între cele două măsuri educative privative de libertate există mai multe asemănări, decât deosebiri, sub aspectul viziunii legale de executare.* Principalele distincții sunt durata net superioară pe care se dispune internarea în centrul de detenție față de internarea în centrul educativ (aspect care, în problema de față, este fie irelevant, fie în favoarea soluției pe care o susținem: deducerea din durata final dispusă a internării în centrul de detenție a perioadei deja executate anterior în centrul educativ), respectiv regimul (teoretic) mai strict de executare.

Într-o comparație generică în raport de pedepsele privative de libertate, apreciem că măsurile educative privative de libertate tind a semăna mai mult cu aceeași pedeapsă (a închisorii), dar dispusă pe durate diferite și cu potențial regim de executare inițial diferit (unul mai drastic, altul mai puțin sever), decât una cu o pedeapsă mai ușoară (închisoare) și cealaltă cu o pedeapsă mai gravă (detențiunea pe viață). Or, *nimic nu împiedică deducerea duratei deja executate dintr-o pedeapsă cu închisoarea, executată într-un regim mai puțin sever de executare, din durata pe care a fost dispusă pedeapsa rezultantă a închisorii pentru un concurs de infracțiuni din care face parte și infracțiunea pentru care s-a dispus inițial pedeapsa deja (parțial) executată, chiar dacă regimul de executare care se va stabili (inițial) în raport de pedeapsa rezultantă ar fi unul mai sever decât cel în care s-a executat anterior pedeapsa închisorii contopită apoi în respectiva rezultantă!*

Prin urmare, în contextul de față, suntem de părere că asemănările dintre aceste măsuri educative privative de libertate prevalează în raport de deosebiri, în

sensul că *nu ar trebui să se refuze admiterea computării duratei de internare în centrul educativ din durata internării în centrul de detenție care a înlocuit internarea în centrul educativ, potrivit art. 124 alin. 3 C. pen., pe motiv că aceasta din urmă presupune (eventuale) condiții de executare mai severe (anume: regim de pază și supraveghere, programe intensive de pregătire/formare/reintegrare etc.).*

Oricum, chiar luând în considerare posibilitatea emiterii unei asemenea opinii, subliniem că *situația judecării separate a infracțiunilor concurente nu îi este imputabilă minorului, ci poate fi considerată eventual drept imputabilă organelor judiciare. În acest context, a refuza posibilitatea (obligativitatea) deducerii din durata măsurii educative privative de libertate mai severe, final dispusă, a perioadei deja executate din măsura educativă privativă de libertate mai ușoară, inițial stabilită pentru una dintre infracțiunile concurente, se poate interpreta ca o formă de sancționare a minorului infractor pentru un aspect de natură procesuală ce nu i se poate imputa acestuia, ci eventual organelor judiciare, ceea ce este inacceptabil.*

Practic, s-ar ajunge în punctul în care *statul*, prin organele judiciare, și-ar invoca (în unele ipoteze posibile, cel puțin) *propria turpitudine, pentru a conduce la o sancționare mai severă a minorului infractor judecat separat pentru infracțiunile concurente, prin comparație cu acela care este judecat deodată pentru întregul concurs de infracțiuni.* Inutil de subliniat că o asemenea practică ar fi nu doar nelegală, ci și profund inechitabilă (mai ales în domeniul în care interesul superior al copilului este o sarcină formal asumată de statul român în numeroase angajamente internaționale), care ar putea conduce la sancțiuni drastice la nivelul internațional al protejării drepturilor omului.

Soluția subsidiară („de rezervă”) propusă

În practică judiciară se propun adeseori „variante de rezervă”/„planuri B”, cu titlu de soluții subsidiare, de avut în vedere în cazul în care varianta în principal susținută/solicitată nu va fi avută în vedere (nu va fi acordată). Am apreciat, la rândul nostru, că dincolo de soluția principal susținută (dezvoltată mai sus) se justifică, în problema de drept analizată, propunerea, cu titlu de rezervă, a unei variante secundare, care să poată fi avută în vedere în măsura în care soluția principal argumentată nu va fi considerată potrivită.

Astfel, *în subsidiar* (pentru eventualitatea în care va prevala, în deliberarea Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală al Înaltei Curți de Casație și Justiție, investit cu judecarea acestei probleme de drept, în dosarul nr. 838/1/2020, opinia potrivit căreia nu urmează a se admite computarea/deducerea integrală a duratei deja executate din internarea în centrul educativ din durata internării în centrul de detenție dispusă prin înlocuirea celei dintâi, ca efect al aplicării art. 124 alin. 3 C. pen.), am considerat că *s-ar impune (măcar) a se stabili cel puțin ca instanța să țină cont, în mod obligatoriu, la luarea deciziei, de existența măsurii educative privative de libertate anterior executate (parțial).* Cu alte cuvinte, pentru a stabili dacă, în condițiile art. 124 alin. 3 C. pen., se impune menținerea și prelungirea internării în centrul educativ, ori dispunerea internării în centrul de detenție, *instanța va trebui să țină cont de faptul că infrac-*

torul minor a executat deja (măcar în parte) o privare de libertate, cu titlu de măsură educativă definitiv aplicată, pentru o infracțiune concurentă cu aceea nou judecată.

Dacă, în contextul acesta, instanța decide că urmează a opta pentru alternativa sancționatorie a înlocuirii internării în centrul educativ cu internarea în centrul de detenție, *este imperativ a se ține seama, la stabilirea duratei noii măsuri educative privative de libertate, de împrejurarea că infractorul minor a executat deja o durată de privare de libertate, pentru o infracțiune concurentă, cu titlu de măsură educativă a internării în centrul educativ.*

Această soluție (pe care o avem în vedere doar în secundar) se impune (în cazul neadoptării primei soluții pe care o apreciem potrivită acestei probleme de drept – indicată și susținută anterior) pe *aceleași considerente care au stat și la baza Deciziei nr. 2/2016, pronunțată ca hotărâre prealabilă de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală al Înaltei Curți de Casație și Justiție*, referitor la ipoteza în care pentru o infracțiune concurentă anterior judecată definitiv, infractorul minor a executat deja o măsură educativă neprivativă de libertate.

În plus (și separat de această soluție), în acest caz *s-ar impune ca din durata măsurii internării în centrul de detenție aplicată prin înlocuirea internării în centrul educativ să se deducă întreaga perioadă a măsurilor preventive privative de libertate* (potriv art. 127 C. pen., raportat la art. 72 C. pen.). Așadar, ar trebui avută în vedere nu doar (de exemplu) arestarea preventivă executată anterior rămânerii definitive a hotărârii prin care s-a aplicat internarea în centrul educativ, ci și eventuala perioadă de internare în care s-a dispus arestarea preventivă a infractorului minor deja internat, în cursul procesului penal prin care s-a judecat, ulterior, infracțiunea care a generat aplicarea art. 124 alin. 3 C. pen. (și înlocuirea internării în centrul educativ cu internarea în centrul de detenție).

Concluzii

În concluzie, referitor la problema de drept asupra căreia a fost solicitată opinia noastră juridică, în dosarul nr. 838/1/2020 aflat pe rolul Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală al Înaltei Curți de Casație și Justiție, în vederea pronunțării unei hotărâri obligatorii pentru instanțe, ca hotărâre prealabilă pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, am apreciat (în principal) că:

În cazurile prevăzute de art. 124 alin. 3 C. pen. (în special în ipoteza judecării unei infracțiuni concurente celei pentru care s-a dispus inițial măsura educativă a internării în centrul educativ, pe durata executării acesteia), dacă instanța optează, în sancționarea infractorului minor, pentru varianta înlocuirii măsurii educative a internării în centrul educativ cu măsura educativă a internării în centrul de detenție, se impune ca din durata acestei noi măsuri educative privative de libertate (dispusă în final, ca sancțiune rezultantă a pluralității de infracțiuni comise de infractorul minor) să se compute/deducă durata de privare de libertate deja executată cu titlu de măsură educativă a internării în centrul de detenție (anterior dispusă, definitiv,

pentru o altă infracțiune din compunerea aceleiași pluralități de infracțiuni), separat de obligația computării/deducerii perioadelor de executare a măsurilor preventive privative de libertate (în temeiul art. 127 raportat la 72 Cod penal).

În subsidiar, pentru eventualitatea în care această opinie nu ar avea câștig de cauză în deliberarea Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, investit cu judecarea dosarului nr. 838/1/2020, am susținut, ca *soluție secundară*, că:

În ipoteza anteindicată (aplicarea art. 124 alin 3 C. pen.), instanța care dispune înlocuirea internării în centrul educativ cu internarea în centrul de detenție trebuie să țină cont (obligatoriu), în luarea deciziei, precum și în determinarea duratei pe care se va stabili noua măsură educativă privativă de libertate, de împrejurarea că minorul a executat deja, anterior, o privare de libertate, cu titlu de măsură educativă definitiv aplicată – internarea în centrul educativ – pentru o infracțiune cuprinsă în sfera aceleiași pluralități de infracțiuni cu infracțiune care a generat aplicarea art. 124 alin. 3 C. pen., urmând a computa/deduce din durata internării în centrul de detenție toată perioada deja executată de minor, anterior, cu titlu de măsură preventivă privativă de libertate, inclusiv, dacă este cazul, prin luarea măsurii arestului preventiv în perioada internării (anterioare) în centrul educativ, pe parcursul procesului penal desfășurat cu privire la infracțiunea care a generat aplicarea art. 124 alin. 3 C. pen.

Urmează a se observa, ulterior publicării acestui material, în ce sens va fi pronunțată decizia finală, obligatorie pentru instanțe de la data publicării în Monitorul Oficial, pe care o va stabili Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție a României, în legătură cu această problemă juridico-penală. Nutrim speranța că, spre deosebire de alte situații (vizând alte probleme de drept ajunse în atenția sa), în acest caz instanța supremă NU va acționa (cum, din păcate, o mai face, uneori) în mod complet neașteptat/imprevizibil și contrar statuărilor majoritare/constante ale doctrinei/specialiștilor, formulate (cu argumente pertinente, numeroase, logice și coerente) într-un anumit sens, pronunțând o decizie de jurisprudență obligatorie în sens contrar (diametral opus) statuărilor acestora.¹⁸ Am vrea să nutrim

---

¹⁸ Deși pot fi invocate, aici (din nefericire) numeroase exemple, ultimul pe care îl avem în vedere (cel mai recent din exemplele de impact negativ, față de momentul elaborării acestui material) îl reprezintă, probabil, soluția impusă de Comp. RIL al ÎCCJ, prin Decizia nr. 7/2020, referitoare la sancționarea unui concurs de infracțiuni comis în pluralitate intermediară de infracțiuni. Prin această decizie s-a stabilit că: „În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 44 alin. (2) din Codul penal, în cazul pluralității intermediare de infracțiuni, în ipoteza în care primul și/sau a [sic!] doilea termen al pluralității intermediare este format dintr-un concurs de infracțiuni, contopirea tuturor pedepselor stabilite se realizează, în cadrul unei operațiuni unice, potrivit dispozițiilor referitoare la concursul de infracțiuni” (potrivit Comunicatului de presă privind deciziile pronunțate în recurs în interesul legii în ședința din 17 februarie 2020, postat

convingerea că pertinența și coerența logică a argumentelor evidențiate în cuprinsul acestei opinii juridice vor găsi un ecou corespunzător în soluția pe care o va impune sistemului judiciar instanța supremă!

---

pe pagina oficială de internet a instanței supreme, la adresa: <http://www.scj.ro/750/5364/Comunicate-privind-deciziile-pronuntate-in-recurs-in-interesul-legii-in-cadrul-Completurilor-pentru-/Comunicat-privind-deciziile-pronuntate-in-recurs-in-interesul-legii-in-sedinta-din-17-februarie-2020> – căci, deși prezentul material a fost finalizat și predat spre publicare la data de 30 aprilie 2020, iar Decizia RIL 7/2020 a ÎCCJ a fost pronunțată pe 17 februarie 2020, totuși, până la momentul transmiterii spre publicare a articolului, hotărârea nu fusese încă motivată și publicată în M. Of. – pentru a se putea aprecia în lumina căror argumente s-a dispus în sensul opus statuărilor constante ale doctrinei majoritare în materie...).